

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET KARAS protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 13679/15)

PRESUDA

STRASBOURG

18. ožujka 2021.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Karas protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Krzysztof Wojtyczek, *predsjednik*,

Erik Wennerström,

Lorraine Schembri Orland, *suci*,

i Attila Teplán, *vršitelj dužnosti zamjenika tajnika Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 16. veljače 2021. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 13679/15) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Petar Karas („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“) dana 13. ožujka 2015.

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. K. Vuljak, odvjetnik iz Koprivnice. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Dana 6. travnja 2017. Vlada je primila obavijest o prigovoru u pogledu propusta Ustavnog suda da odluči o osnovanosti podnositeljeve ustavne tužbe, a ostatak zahtjeva proglašen je nedopuštenim u skladu s pravilom 54. stavkom 3. Poslovnika Suda.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

4. Podnositelj zahtjeva rođen je 1943. godine i živi u Kozarevcu.

5. Dana 19. srpnja 2014. uhićen je zbog sumnje da je nanio tjelesnu ozljedu i uputio prijetnje svojoj izvanbračnoj supruzi.

6. Dana 21. srpnja 2014. sudac istrage Županijskog suda u Varaždinu odredio mu je istražni zatvor na temelju članka 123. stavka 1. točaka 2. i 3. Zakona o kaznenom postupku zbog opasnosti da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke ili da će ponoviti kazneno djelo.

7. Dana 24. srpnja 2014. podnositelj zahtjeva podnio je žalbu, navodeći nedostatak relevantnog i dostatnog obrazloženja za određivanje istražnog zatvora. Dana 28. srpnja 2014. izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Varaždinu odbilo je podnositeljevu žalbu kao neosnovanu, potvrđujući rješenje suca istrage.

8. Dana 12. kolovoza 2014. Općinsko državno odvjetništvo u Koprivnici podiglo je optužnicu protiv podnositelja zahtjeva zbog nanošenja tjelesne ozljede i upućivanja ozbiljnih prijetnji svojoj izvanbračnoj supruzi.

9. Dana 13. kolovoza 2014. izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Koprivnici podnositelju je produljilo istražni zatvor zbog opasnosti da će ponoviti kazneno djelo.

10. Dana 18. kolovoza 2014. podnositelj zahtjeva podnio je žalbu protiv rješenja o produljenju istražnog zatvora, osporavajući osnove za određivanje istražnog zatvora. Njegova je žalba odbijena 21. kolovoza 2014. godine.

11. U međuvremenu, dana 21. kolovoza 2014., podnositelj zahtjeva podnio je ustavnu tužbu protiv rješenja Županijskog suda u Varaždinu od 28. srpnja 2014. (vidi stavak 7 ove presude), tvrdeći, *inter alia*, da rješenje ne sadržava relevantno obrazloženje i da je njegovo pravo na slobodu i pravo da ga se smatra nevinim bilo povrijeđeno. Ustavni sud Republike Hrvatske primio je njegovu tužbu 25. kolovoza 2014. godine.

12. Dana 16. rujna 2014. Ustavni sud je proglasio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva nedopuštenom jer rješenje kojem je prigovorio više nije bilo na snazi kad je podnesena ustavna tužba.

13. Dana 6. listopada 2014. Općinski sud u Koprivnici ukinuo je istražni zatvor podnositelju zahtjeva i izrekao mu je mjere opreza zabranjujući mu približavanje oštećenici ili uspostavljanje veze s njom.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

14. Mjerodavno domaće pravo i praksa sažeti su u predmetu *V.R. protiv Hrvatske*, br. 55102/13, stavci 20. – 23., 13. listopada 2015.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5. STAVKA 4. KONVENCIJE

15. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da nije mogao ishoditi djelotvorno sudsko preispitivanje zakonitosti istražnog zatvora od strane Ustavnog suda, kako je predviđeno člankom 5. stavkom 4. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

„Svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem će se brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja ili o njegovu puštanju na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito.“

A. Dopuštenost

16. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije. Dalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

17. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da, propustivši odlučiti o osnovanosti njegove ustavne tužbe, Ustavni sud nije ispunio pretpostavke iz članka 5. stavka 4. Konvencije.

18. Vlada je tvrdila da je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu protiv rješenja o istražnom zatvoru tek nakon što je 13. kolovoza 2014. doneseno novo rješenje o istražnom zatvoru. Podnositelj zahtjeva morao je znati da pobijano rješenje o istražnom zatvoru više nije bilo na snazi u trenutku kad je podnio ustavnu tužbu i stoga, prema dosljednoj sudskoj praksi Ustavnog suda, više nije imao pravo na sudsko preispitivanje istražnog zatvora.

2. Ocjena Suda

19. U brojnim prethodnim predmetima protiv Hrvatske, Sud je već ispitao praksu Ustavnog suda da proglašava ustavne tužbe nedopuštenima u slučajevima kad je bila donesena nova odluka o produljenju istražnog zatvora prije nego što je taj sud donio svoju odluku. S tim u vezi, Sud je utvrdio povredu članka 5. stavka 4. Konvencije jer je propust Ustavnog suda da odluči o osnovanosti ustavnih tužbi podnositelja zahtjeva onemogućio osiguranje pravilnog i smislenog funkcioniranja sustava za preispitivanje njihova istražnog zatvora, kako je to predviđeno nacionalnim pravom (vidi *Peša protiv Hrvatske*, br. 40523/08, stavak 126., 8. travnja 2010.; *Hađi protiv Hrvatske*, br. 42998/08, stavak 47., 1. srpnja 2010.; *Bernobić protiv Hrvatske*, br. 57180/09, stavak 93., 21. lipnja 2011.; *Krnjak protiv Hrvatske*, br. 11228/10, stavak 54., 28. lipnja 2011.; *Šebalj protiv Hrvatske*, br. 4429/09, stavak 223., 28. lipnja 2011.; *Getoš-Magdić protiv Hrvatske*, br. 56305/08, stavak 106., 2. prosinca 2010.; *Trišković protiv Hrvatske*, br. 36653/09, stavci 139. – 140., 6. studenoga 2012.; *Margaretić protiv Hrvatske*, br. 16115/13, stavci 117. – 121., lipanj 2014.; i gore citirani predmet *V.R.*, stavci 32. – 34.).

20. Iako Sud prima na znanje pozitivne promjene u pristupu Ustavnog suda uvedene u siječnju 2014., kojima je ispravljen bilo kakav nedostatak djelotvornosti postupka preispitivanja pred tim sudom (vidi stavak 14. ove presude), primjećuje da se predmet podnositelja zahtjeva ispitivao prema staroj praksi, za koju je utvrđeno da je u suprotnosti s pretpostavkama članka 5. stavka 4. Konvencije. Sud stoga ne vidi razlog za odstupanje od svojih utvrđenja u gore citiranim predmetima (vidi stavak 19. ove presude).

21. Konačno, taj zaključak ne mijenja činjenica da je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu protiv rješenja o istražnom zatvoru tek nakon što je 13. kolovoza 2014. već doneseno novo rješenje o istražnom zatvoru (vidi gore citirani predmet *Margaretić*, stavci 118. – 120.).

22. Stoga je došlo do povrede članka 5. stavka 4. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

23. Člankom 41. Konvencije propisano je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

24. Podnositelj zahtjeva potraživao je 2.000,00 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete.

25. Vlada je podnositeljev zahtjev smatrala pretjeranim, nepotkrijepljenim i neosnovanim.

26. Imajući u vidu sve okolnosti ovog predmeta, Sud prihvaća da je podnositelj zahtjeva pretrpio nematerijalnu štetu koja se ne može nadoknaditi samo utvrđivanjem povrede. S obzirom na okolnosti ovog predmeta i odlučujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje 1.000,00 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mu se mogli zaračunati.

B. Troškovi i izdaci

27. Podnositelj zahtjeva potraživao je i 15.200,00 hrvatskih kuna (HRK; približno 2.070,00 eura) na ime troškova i izdataka nastalih u domaćem postupku pred Ustavnim sudom i pred ovim Sudom.

28. Vlada je osporila to potraživanje.

29. Prema sudskoj praksi Suda podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka ako je dokazano da su stvarno i nužno nastali i bili razumni glede iznosa. U ovom predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i prethodno navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi podnositelju zahtjeva 2.000,00 eura, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati.

C. Zatezna kamata

30. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 5. stavka 4. Konvencije;

3. *presuđuje*

- (a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba u roku od tri mjeseca isplatiti sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune (HRK) prema tečaju važećem na dan namirenja:
- (i) 1.000,00 EUR (tisuću eura) na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (ii) 2.000,00 EUR (dvije tisuće eura) na ime naknade troškova i izdataka, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva;
- (b) da se od protoka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;

4. *odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravednom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpraćljeno u pisanom obliku dana 18. ožujka 2021. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Attila Teplán
Vršitelj dužnosti zamjenika tajnika

Krzysztof Wojtyczek
Predsjednik

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524